СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 30. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 6. лютого, 1929. VOL XXXVII. No. 30. Jersey City, N. J., Wednesday, February 6, 1929. THREE CENTS.

THE LIBRARY OF THE FEB 7 1929 UNIVERSITY OF ILLINOIS

ЛИНДБЕРГ У ДОРОЗІ ДО ПАНАМИ

ВІДЧИНЯЄ ВОЗДУШНУ ЛІНІЮ МІЖ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ И ПОЛУДНЕВОЮ АМЕРИКОЮ.

БЕЛІЗ, (Британійський Гондурас), 5. лютого. — Сюди прилетів з Мексика полковник Чардз Линдберг. Разом з ним прибули полковник Джан Гемблетон, заступник президента Панамериканської воздушної лінії, механік і радіо-оператор. Линдберга привитав американський консуль і товпа народа.

Завтра полетить Линдберг до Манагви в-Нікарагві, а потім через Гондурас до Панами.

В той спосіб започаткував Линдберг правильну воздушну комунікацію між Злученими Державами і Середущою й Полудневою Америками.

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ СЕНАТОМ І КУЛИДЖОМ.

СЕНАТ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ОГРАНИЧЕННЄМ ЧАСУ В СПРАВІ БУДОВИ КРУЖЛЯКІВ.

ВАШИНГТОН, 5. лютого. — Републиканська солідарність зломана в сенаті. 26 републиканських сенаторів голосували за обмеженнем часу, призначеного на будову кружляків. За таким обмеженнем заявилося 54 голосів, а проти цього було 28.

Президент Кулидж був проти обмеження.

БУДУТЬ НЕСПОДІВАНКИ.

А ТО В КАБІНЕТІ ҐУВЕРА.

МІЯМІ БІЧ, Флорида, 5. лютого. — Хто саме буде засідати в кабінеті Гувера, покищо не знати. Є тільки певні познаки, що филипинський говернор Стимсон і теперішній секретар скарбу Мелон будуть членами кабінету, а щодо инших осіб, то треба надіятися великих несподіванок.

Є ПОСАДА ДЛЯ КУЛИДЖА.

ВАШИНГТОН, 5. лютого. — Кажуть, що президент Кулидж показав себе таким ощадним в часі своєї адміністрації, що по скінченню своєї каденції повинен поїхати до Шотляндії й там викладати Скачменам про... ощадність.

ЗЛОВИЛИ ТОВАРИША САНДИНА.

МАНАҐВА, Нікараґва, 5. лютого. — Перший поручник від маринарки, Герман Генри Геннекен, зловив учора Мануеля Марію Хірона, одного з найздібніших генералів Сандіна й найкращого революційного провідника.

Хірона віддано в руки суду.

МЕМОРІЯЛ ДЛЯ ПЕРШИНГА.

БУДЕ ПОБУДОВАНИЙ У ПАРИЖІ. НАЗНАЧЕННЯ ПЕРШИНҐА КОМАНДАНТОМ ЦЕ НАЙБІЛЬШЕ ДІЛО ВИЛСОНА.

НЮ ЙОРК, 5. лютого. — В Бенкерс Клоб відбувся ланч, у якім взяло участь 80 банкирів і бизнесменів. На тім лончу обговорювано плян будови воєнного памятника, присвяченого генералови Першингови. Памятник має бути побудований у Парижі в пропамятній будівлі, присвяченій Американському Легіонови. Кошти будови будуть виносити $100,000.

Ґенерал-майор Соммерол підніс у своїй бесіді ті великі заслуги, якими окружена особа ґенерала Першинга, той боєвої людини, що повела аліянтів від дефензиви до побідної офензиви. Соммерол твердив, що назначення Першинга командантом американських військ в Европі являється найбільшим одиночним ділом президента Вилсона.

Першинга представляли як надзвичайно скромну людину.

ШЕНҐУДА АРЕШТУЮТЬ.

НЮ ЙОРК, 5. лютого. — Чарлз Шенгуд, публичний ліцітатор, котрий 25 літ справляв свій уряд і перевів ліцітації на суму $150,000,000, опинився на лаві обжалованих за грошеві надужиття, яких мав допуститися в часі свого урядовання.

Обжалования стоїть у звязку з нюйорськими банкротськими скандалами.

ҐВЕЙЛЕНОВИ ВІДГРОЖУЮТЬСЯ.

З БОЯЗНИ ПЕРЕД АТЕНТАТОМ ЗМІНИВ ПОЇЗД.

НЮ ЙОРК, 5. лютого. — Поліційному комішенерови Гвейленови почали відгрожуватися бандити, салоністи, властителі кічних клюбів і ті, що незадоволені з тих перемін, які він позаводив в комунікації. Вчора мав він виїхати до Флориди на короткий відпочинок, але залізничі урядовці повідомили його довірочно, що заходить підозріння, що на нього готується замах у поїзді.

Гвейлен змінив плян і відїхав иншим поїздом.

СМЕРТЬ ІЗЗА КОСТЮМЕРА.

НЮ ЙОРК, 5. лютого. — Миссис Сузі Петрилло переплатила життям це, що відібрала своїм конкурентам по пранню одного костюмера, котрий був на ділі її давним костюмером, але мешкав у дільниці, до якої мали претенсії на костюмерів її конкуренти.

Миссис Петрилло одержувала погрози, але не звертала на них уваги. Та вчора стрілив до неї хтось знадвору і забив її на місці. Мала вона 34 роки і полишила чоловіка та семеро дрібних дітей.

ФЛЬОТА НЕ ЗДІБНА ДО ВІЙНИ.

ТАК КАЖЕ ЗАСТУПНИК АДМІРАЛА ПЛОНКЕТ.

НЮ ЙОРК, 5. лютого. — У виголошеній тут вчора бесіді заявив заступник адмірала Чарлз Плонкет, що американська фльота на случай війни повинна відплисти до ріки Місісіпі й там сховатися та перебувати так довго, доки не будуть побудовані в достаточнім числі нові кружляки. Без тиж кружляків фльота не буде боєздатною.

ЩЕ ОДИН НАШ УЧЕНИЙ У ВАРШАВСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ.

Наш відомий історик д-р Мирон Кордуба покликаний професорами гуманістичного факультету у Варшаві контрактовим професором на катедру історії України. Відомо, що у львівським університеті, де є навіть окремий курс історії Монголів, досі ніхто не викладає української історії.

ЖІНКА, ЩО НЕ БОЇТЬСЯ ГАДЮК.

В одному вірменському селі в СССР живе Вірменка Джавайр, що не боїться гадючої їди. В свойому селі вона ратує часто мешканців від укушень гадюк. Влада хоче перевести медичні досліди над Джавайрою, бо вона не хоче викрити свого секрету лічення.

ТАЄМНА ОРГАНІЗАЦІЯ.

Польська преса пускає в світ таємну звістку, що між Українцями повстала нова партія, названа „Червінсько-руська Організація Згода". Мета: праця над поєднанням двох братерських народів, Українців і Поляків, „пересвареннх рукою (!) окупанта (?)". Місце осідку організації: Краків. Позатим ні одного прізвища. Може хто що чував про це диво? Ніхто з нас не здивується, коли завтра буде основана така політична українсько-польська група в Осльо або Йокогамі.

„СИН" ФРАНЦА ЙОСИФА.

До поліції в Прерав зголосився цими днями чоловік незвичайно подібний до цісаря Франца Йосифа І. Він заявив, що є незаконним сином цісаря. Цісар пізнав його маму підчас свого побуту в Прерав і звідти забрав її до свого „бургу" як куховарку. Він називається Адольф Седлячек і має 64 роки. Вже за життя цісаря пробував він дістатись кілька разів на цісарський двір, але за кожним разом, коли зголошувався, діставав тільки невеличку грошеву допомогу.

НАПОЛЕОН АВТОРОМ ПОВІСТИ.

Історик Ашкенази найшов у бібліотеці гр. Замойських рукопис Наполеона, досі невиданий. Є це повість „Кліссон і Евгенія", написана самим „богом війни". Вона має автобіографічний характер. Наполеон малює там своє ранкове, невдатне кохання, скривши́сь під іменем славного французького полководця середніх віків. Повість, по думці проф. Ашкенази, є літературним архитвором, написана першорядним стилем і з великою безпосередністю. Можна уявити собі, якою несподіванкою буде для знавців літератури ця знахідка! Найдені папери находились у замку Корнік, що належав до гр. Замойських, куди проф. Ашкенази їздив ще перед війною. Рукописи найдені там лежали в нього всю війну, бо він був занятий політичною працею. До гр. Замойських вони попали від гр. Дзялинського, що купив їх від одного сторожа Наполеона, що був з імператором на острові св. Олени. Між рукописами є й пляни Наполеона до італійської кампанії. Вони є доказом, як точно і подрібно Наполеон підготовлявся до бійтв, які деяким видавались натхненою імпровізацією.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. пп Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1929 для членів У. Н. Союза вже розпочалася і що вже вислано календарі на адреси пп. Секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою 5. лютого від.: 270, 276 (3 п.), 296 (2 п.), 300 (3. п.), 326, 363, 367 (2 п.), 369, 371, 384.

Вислано експресом 5. лютого від.: 230 (3 п.), 235 (2 п.), 243 (2 п.), 251 (2 п.), 259 (2 п.), 274 (2 п.), 292 (3 п.), 295 (3 п.), 301 (2 п.), 308 (2 п.), 334 (2 п.), 336 (2 п.), 345 (2 п.), 364 (3 п.), 379, 385 (2 п.).

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислання календарів, нехай повідомить Адміністрацію Свободи.

ПРИМХИ ПОЛЬСЬКИХ ТЕЛЕФОНІСТОК.

Дуже часто, коли хто попрохає числа телефону українською мовою, телефоністки з львівської централі прикидаються, що не зрозуміли або не чули і не хотять лучити українських телефонних абонентів. Здається, що закони про права нашої мови в урядах простягаються і на цю інституцію, тому дирекція львівських телефонів повинна би звернути увагу всесильним богиням, щоби не відстрашували своєю повединкою старих і нових абонентів.

ЩЕ НЕ ЗТИХЛИ.

Дня 28-го грудня переходив ул. Собіського в Станиславові наш студент Забавський у „мазепинці". На нього напало двох польських корпорантів і вдарили його совгами в голову так, що ранили його біля лівого ока й повалили на землю. Коли вони почали втікати, зустрілися з нашими студентами, які стали на їх слід в обороні побитого. Раненого оглянув лікар, а справою занялася поліція.

СЕНЗАЦІЇ.

На пароплаві „Сі Ніпан", що приїхав з Владивостока до Шангаю, були дві домовини; коли митні урядовці відчинили їх, найшли там проклямації Комінтерну; 52 Китайців і один Росіянин арештовані. — У Бедфорді (Англія) звернули увагу з нагоди святочних імянин учительки в народній школі, скільки вона має літ: 104. — Праський суд рішив, що треба буде продати на ліцітації будинок мадярського посольства, якщо мадярський уряд не заплатить 1 міл. корон, які програв у процесі з чеським купцем Вельфлем. — Старша донька лорда Беркенгеда, бувшого державного секретаря для Індії, леді Елеонора Сміт рішила жити власною працею; вона відмовилась брати гроші від багатого батька і вступила до одної крамниці мод кравчинею. — У Севілі вчені та лікарі досліджують небувале медіюм Анунціяту Роджерто, жінку купця, яка в „трансі" декламує Данта та Шілера, не знаючи чужинних мов, і якої температура тіла має 33.5 степенів Цельзія.

НАЙСТАРША ЛЮДИНА В СВІТІ.

На Кавказі в СССР живе Микола Шапковський, якому числять 146 літ віку. Він ніколи не хворів. Коли йому було 120 років життя, він купався щоденно в холодному струмкові Кавказьких гір. Завжди добре їв і пив багато чистого виноградного вина. Він ще й тепер пє вино по старому й мало чим проявляє свою старість. Держава видає йому щомісячно по 50 рублів допомоги.

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК У МУКАЧЕВІ.

Великий хоровий концерт колядок відбувся 19. грудня м. р. в міському театрі в Мукачеві. В концерті брало участь 300 співаків, що належали до 6 театрів. Вступне слово про коляди виголосив проф. О. Приходько. Концерт мав великий успіх.

БУХАРІНА ПРОГНАЛИ З РЕДАКТОРСТВА.

По відомостям з Москви комуністичний теоретик партії Бухарін також попав в неласку Сталіна. Його тепер звільнили з редакторства офіціяльної газети комуністичної партії, московської „Правди". Голосовання його проти висилки Троцького за кордон остаточно посварило його зі Сталіним.

ПЕРЕМИСЬКІ ЗЛОДІЇ.

Поліція переловила гуртом вломників, що в Перемишлі та околиці очищували деяких громадян. Чотирох з них, Рачілевіч, Ванік, Гарасимець і Унгер, сидить у вязниці. Двічі караний злодій з иншої „пачки", Беднарж, пострілений підчас утечі поліцаєм, відставлений сильно ранений до шпиталя.

КОНКУРСОВИЙ СКАНДАЛ.

Краків оголосив драматичний конкурс з високою премією. Першу нагороду дістав Ростворовський, другу Новачинський і Гетель. Одночасно деякі члени жюрі виступили в пресі з протестами проти більшости. Наслідок був такий, що Новачинський і Гетель зріклися нагород, а Гетель у прилюдним листі до президента міста написав слова, які варт повторити би і в нас: „Переношення чисто літературних проблем на політичний ґрунт і льокальні особисті виступи деяких справодавців і навіть членів жюрі, які дозволяють собі обезцінювати відзначені твори, заки вони появились у книжці або на сцені, мушу осудити як літературне розбишацтво..." Президія міста Кракова стримала виплату всіх нагород.

ЖИТТЯ ЯК У ФІЛЬМ.

У німецькім місті Касселі цими днями поліційний агент спостеріг, як вломник добивається до одного дому. Він побіг за ним. Вломник утікав, а коли був у небезпеці, вдарив агента сильно пястуком у голову. Втеча продовжувалась. Коли оба були близько себе, вломник кинувся на агента і хотів його обеззброїти. Тоді агент стрілив і вбив противника. Коли нахилився над ним, побачив, що ним був його — рідний син, про якого профессію він не знав нічого. І тоді зрозумів, що син, пізнавши батька у померках, хотів перед ним утекти, а не стріляти в нього.

ТАЄМНИЧІСТЬ НАВКОЛО ТРОЦЬКОГО

НЕМА ПЕВНИХ ВІДОМОСТЕЙ, ЩО СТАЛОСЯ З ТРОЦЬКИМ, АБО ДЕ ВІН ТЕПЕР ПЕРЕБУВАЄ. НІХТО НЕ БУДЕ ЗДИВОВАНИЙ, КОЛИ ТРОЦЬКИЙ ВЖЕ МЕРТВИЙ.

МОСКВА (СССР), 5. лютого. — Питання: де Троцький? все більше цікавить усіх. Загально думають в СССР, що Троцький вже виїхав звідти, але влада нічого про це не говорить.

Трохи світла кидає на справу Троцького оголошення ріжних резолюцій в газеті „Правда". В резолюціях, ухвалених комуністичними організаціями в трох московських і в одній смоленській фабриці, названо Троцького разом з його групою справжніми контр-революціонерами, до яких треба пристосувати тіж методи, що колись Ленін ужив супроти соціял-демократів меншевиків та соціял-революціонерів, висилаючи їх за кордон.

В инших резолюціях комуністичні організації вимагають найбільш рішучих заходів проти троцькістів.

БЕРЛІН (Німеччина), 5. лютого. — Газета „Дайтше Цайтунг" подає телеграму з Москви, що Троцький відмовляється виїхати з СССР і просить уряд дозволити йому лишитися там. Більшість газет у Німеччині друкує повідомлення, що Троцький знаходиться на пароплаві „Красний Фльот". „Дайтше Цайтунг" пише, що нічого не буде дивного, коли довідаємося, що „одинокий Троцький пішов на дно моря з радянським державним пароплавом „Красний Фльот".

ПРІМО ДЕ РІВЕРА ПЕРЕД УПАДКОМ.

МИМО ОФІЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ ЕСПАНСЬКОГО ДИКТАТОРА, ЩО ВІН ВГАМУВАВ ПОВСТАННЯ, ЙОГО СТАНОВИЩЕ ЗАХИТАНЕ.

ПАРИЖ (Франція), 5. лютого. — Небагатьом кореспондентам французьких газет пощастило оминути цензуру і переслати з Мадриду відомости про становище влади диктатора Прімо де Рівери. Всі відомости категорично стверджують, що вже почислені дні його влади.

Диктатура в Еспанії вже не може надіятися навіть на спеціяльну цивільну гвардію, на яку увесь час Прімо де Рівера спирався. Останніми часами ця гвардія все більше виявляє симпатії до противників диктатури.

ЖИДІВСЬКИЙ ПОГРОМ У СССР.

БОЛЬШЕВИЦЬКА МОЛОДА ҐВАРДІЯ ГРОМИТЬ ЖИДІВ, А МІЛІЦІЯ „БЕЗДІЯЛЬНА".

МІНСЬК (СССР), 5. лютого. — В містечку Колишки, вітебської губернії, місцеві комсомольці напали на помешкання місцевої жидівської ради. Вони розгромили помешкання й майже всіх членів ради тяжко побили та покалічили. До комсомольців приєднався великий гурт місцевого населення й погром набрав характеру загального розгрому жидівського населення.

Міліція ледви припинила погром, арештувавши кількох учасників. Таксамо в місті Вітебську були спроби робітників місцевих фабрик розпочати погром, але поліція арештувала 20 з них і тим не допустила до погрому.

Арештовано кількох міліціонерів за „бездіяльність влади".

(Таксамо було і в царській Росії. Поліція, зорганізувавши погром, припиняла його, коли вже програма погрому була виконана. — Ред.).

ГОЛОД У БЕСАРАБЩИНІ.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ НАСЕЛЕННЯ ГОЛОДУЄ. БАГАТО ХАРЧОВИХ СКЛЕПІВ ЗАМКНЕНО.

ВІДЕНЬ (Австрія), 5. лютого. — Спеціяльне повідомлення з Кишенева до віденської газети „Монтаґ Цайтунг" подає опис великого голоду, що панує в Бесарабщині. Десятки тисяч населення терплять від голоду. Натовпи голодних людей щоденно товпляться біля харчових крамниць, але більшість з них замкнені іззa браку харчових продуктів.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД ЗА 4½ МІНУТИ.

СТУДІЮВАВ ПСИХОЛОГІЮ ТА ГІПНОТИЗМ, А ПОТІМ ОШУКУВАВ РІЖНІ ЖІНКИ.

ЛІВЕРПУЛ (Англія), 5. лютого. — Місцевий суд присудив до смертної кари студента Кларка за вбивство пані Фонтен, з якою він жив. Кларк на суді признався до вбивства, а тому засідання суду тягнулося всього чотири й пів хвилини.

Кларк це молодий студент, бо має всього 21 літ, але за цей короткий час свого життя вславився ріжними ошуканствами не лише в Европі, але й в Америці. За своє поведення його прозвали „хлопець зі 100 коханками".

ПОЖЕЖА В ПАЛАТІ МАСАРИКА.

ОГОНЬ ЗАПОДІЯВ ЗНАЧНУ ШКОДУ В СТАРОВИННІЙ ПАЛАТІ, ДЕ МЕШКАЄ ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

ПРАГА (Чехословаччина), 5. лютого. — Коридор і саля для авдієнцій в палаті президента Масарика сильно ушкоджені вогнем підчас пожежі. В огні згинуло багато цінних картин та старовинних меблів. Лише приватне помешкання президента вціліло.

За причину пожежі подають перегрівання димаря.

БУНТ ІЗЗА ЛЕҐЕНДИ.

СЕРЕД ІНДУСІВ ПОШИРЕНА ЛЕҐЕНДА, ЩО ПРИ ЗАЛОЖЕННЮ ФУНДАМЕНТІВ ПРИ БУДОВІ МОСТІВ МАГОМЕДАНЕ ВБИВАЮТЬ ДІТЕЙ, ЩОБ ДОБРЕ ЗБУДУВАТИ МІСТ.

БОМБЕЙ (Індія), 5. лютого. — Серед населення поширилася чутка, що магомедане вкрали кількою дітей, щоби принести їх у жертву при будові моста. Ця чутка викликала заворушення серед Індусів і вони напали на магомедан. Підчас нападу двоє з них зістали забиті, а багато є поранених.

Заворушення виникло не зважаючи на запевнення влади, що чутка про крадіж дітей не має під собою жадного ґрунту.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.0(	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і Заграницею.	
One year	$10.0	На рік	$10.00
Six months	$ 5.0	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

НАРІД І КРАСА

Оборонювали й до сьогодня оборонюють істнування пануючих родів, королів і цісарів та шляхти з того боку, що саме їм треба завдячувати великі культурні здобутки, величасі будівлі, біблотеки, музеї і т. п. Казали, що коли народна маса прийде до влади, то це буде рівнатися загибелі дійсної культури, бо велика а темна й некультурна маса не може мати розуміння краси.

На ту тему виголосив саме свою останню промову теперішній президент Кулидж. А нагоду до цього дало йому посвячення Співучої Вежі і Святині Птахів у Флориді. Пречудний цей парк враз з вежею, на якій уміщено 61 дзвонів, це дар Едварда В. Бука, іміґранта з Нідерляндів. Бук перейшов всі іміґрантські злидні, а вкінці доробився маєтку, якого вживає на добродійні цілі й такі високо культурні, як цей парк з вежею, що має між иншим нагадувати йому ще й його рідний край, з якого вийшов. Бо саме Нідерлянди славні з таких співучих веж, з яких кождого дня розходяться пречудні мельодії найкращих музиків світа. Оттакі мельодії будуть розходитися і з тої Співучої Вежі, що її побудовано у Флориді. А пречудний парк з квітами призначено для народа, для тих любителів природи і краси, що будуть шукати тут відпочинку.

Отой дар колишнього бідного іміґранта не є чимсь надзвичайним в Америці. Бо, як підніс президент Кулидж, Злучені Держави видали і видають далі найбільших жертводавців світа. Тут маємо багато людей, що доробилися міліонів і міліони видають на ріжні культурні потреби не тільки Америки, але й цілого світа.

Те, що Америку побудовано на демократичних засадах рівности, не спинило в нічім її культурного розвою. Навпаки, отсей розвій пішов тут з таким розмахом, як не йшов у ніякій другій країні. Розуміння краси та культурні потреби людини не стали тут привілеєм одної кляси чи стану. Тут дорогою школи піднесено культурний уровень мас до цеї міри, що вони стали опікуном і добродієм парків, музеїв, ґалерій образів і т. п. Нарід став в Америці сувереном і тому суверенови присвячують тут пісні, музику, книжки, образи, бібліотеки, музеї, як присвячували по других краях королям, цісарям чи князям. Нарід в Америці є тим чинником, що дає натхнення поетам, малярам, музикам і різьбарам і видно — говорив през. Кулидж — що цей чинник далеко сильніший від королів і князів, коли на американській землі могло вирости за короткий час стільки інституцій, призначених виключно поширенню культури й плеканню краси, коли тут рік річно бувші бідні іміґранти, доробившись гроша, видають міліони на такі культурні потреби, як отсей парк у Флориді і Співуча Вежа.

Василь Бобрів.

275-РІЧЧА ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УГОДИ З МОСКАЛЯМИ

21. січня с. р. минуло 275 років від, сумної слави, підписання гетьманом Богданом Хмельницьким та козацьким військом Переяславської угоди з Москалями.

21. січня 1654. року був днем початку того поневолення, якого й досі ще не вдалося українському народові скинути. В той час, коли Українці з сумом згадують цю подію, Москалі святкують, виписуючи по своїх періодичних виданнях довжезні брехливі статті, в яких і далі продовжують провокувати не тільки малоросів, але й самих Москалів.

Слова „волимо царя московського православного" перекладають по московському так: „желаем под царя московскаво православново", свідомо вводячи в блуд своїх мало інтеліґентних читачів, а обурюючи той нарід, з яким Москва має в сусідстві жити. Але треба розуміти Москалів. Чим далі, то менче чути у них про порозуміння, якісь компроміси. Москалі зрозуміли остаточно, що Україна йде від Москви, ба вже пішла й ніякими „уґоворами" не спинити Українців у їх бажанні стати самостійними. Що далі, то більше лунають голоси видатних Москалів про збройну боротьбу з Українцями й Україною. Тут вже не йде о „купку" інтеліґенції, а о цілу націю, о всю Україну.

„Українське питання велике і складне. Можливо, що це саме найтрівожніще питання російського майбутнього. Коли в нашому майбутньому одним з найбільших питань зовнішнополітичних буде польське питання, то найбільшим внутрішньо-політичним питанням буде Україна".

Так пише московська ґазета в своїй передовиці. Далі автор цих отвертих рядків ще більше отверто признається, що:

„Таксамо, як не можна уявити Польщі в складі Росії, так не можна уявити України не з Росією".

Далі автор пробує доказати шкоду від розвалу Московії, переплітає Словян і багато ще инчого „гороху з капустою", а кінчає таксамо, хоч і не оригінально, зате досить сміливо:

„Є Українці їдливі, які ненавидять Росію, при чому не тільки державу, але й культуру. Ось це „українство" являється обектом боротьби: настирливої і жорстокої".

Думаю, що досить і вище наведеного, щоб уявити собі настрої інтеліґентської Московії за кордоном. Про червоних же й говорити зайво, бо червоні Москалі вже доказали свою точку погляду на „українскоє" питання.

Щож виходить?

А те, що коли Москалі гострять зброю проти українського народу, який прокидається з 275-літньої летарґії, всілякі ес-ери шукають порозуміння з Москвою. Готуються стати в допомогу Москалям проти свогож народа. Замісць того, щоби кувати одностайність, готуватись до боротьби, ес-ери білоручки продають себе та дурять масу якимись уґодами, зліпленими для утримання „єдінства Росії".

Рівночасно з гістеричними викриками київського чорносотенця Шульгина, видумуванням неістнуючих ніколи „фактів" для малоросів та цілою низкою інших нісенітниць, Москалі протягають руку Полякам, признаючи цих єзуїтів за Словян-братів, що повинні мати самостійну державу.

Не треба тут шукати дійсно щирого бажання Полякам добра, ні. Цей рух справлений з однією лише ціллю. Придбати вірного союзника супроти України. І це почасти вдається. Поляки добре розуміють, що правобережної України вони ніколи не втримають і коли ще носяться з проєктом Андрія Левицького, то хіба лише по інерції.

Досить Москалям більше рішуче висунути сприятливі для Поляків умови, як від так званого „уряду" У. Н. Р. не лишиться й сліду.

В 1654. році Москалі здогадалися пособляти Україні проти Ляхів, а вже через три роки віддали, не питаючись Українців, Правобережжя Ляхам.

В 1919. році небіжчик Петлюра підписав угоду з Ляхами, а в 1920. у Ризі рішили долю України тіж Ляхи та Москалі, як їм хотілося. Як для одних так і для других Україна одно і теж саме.

А тому не погано буде, коли кожний Українець згадає 1657. рік, рік Андрусівського миру та подумає: чим повинен він бути після 275. років з часу Переяславської угоди.

МЕНШЕ СЛІВ А БІЛЬШЕ ДІЛ

Хоч війна й дечого навчила нас, то не здолала вона викорінити української балакучости.

Де треба й де не треба, ми любимо говорити, заявляти, розглядати, критикувати, нападати, кидати беззмістові фрази, погрожувати, кидати свої замітки і „правуватися". Пригляньтеся нашим зборам, нарадам, конференціям, вічам. Звичайно головний реферат є ні це, ні те, багато „історичного" матеріялу, менше фактичного зясування справи... ніякий висновок. Даруйте, є й висновок, а саме такий, що треба вибрати комітет, який „занявсяби тією справою". Комітет вибирається звичайно все з одних і тих самих людей, перевантажених вже безлічю громадських обовязків. Вони відпрошуються, відпекуються, та це нічого не помагає. Їх вибирають „одноголосно", доручують їм „якось" взятися за справу і на тому кінчається в 90 процент ціла акція. Ще інші словоохотники вважають справу покінченою з хвилею, коли вони зі своєю думкою чи пляном виступили на якому-небудь зібранню громадського характеру.

Розуміється, є ще богато й інших пород словоохотників: великих і малих, менше й більше розумних, менше й більше відповідальних або й зовсім безвідповідальних. Щоби їх всіх схарактеризувати хочби дуже загально, требаби писати велику книжку. Однак замітне одно: всі словоохотники, без огляду на їх специфічну прикметність, критикують наше минуле й сучасне і з похитлиною головою дивляться в будуччину. Вони все гудять: наша політика „під псом", наша література до нічого, наша преса слабка і бездушна, наші діячі занадто вигідні й обмежені. Словом: все, що наше, нікчемне, мале, дрібне, нездатне, бездушне, без сили і розмаху, а зате все чуже: сильне, величаве, могутне, творче. Часто такий балакун починає легко натякати на свою „ґеніяльність", на розміняний на дрібну монету талан, на перепони з боку „патріотів", на злегковаження його уявних, але спасенних уваг і перестороґ і доходить до висновку, що все лихо в тому, що він родився Українцем. Бо будь він Поляком, Німцем, Французом, Анґлійцем, він здивувавби світ, світивби сонцем на небозводі Европи, а може й цілого земного ґльобу.

Хоч як таке словоохотництво під теперішню пору є шкідливе, то воно булоб тільки частинним лихом, колиб за словами йшли діла, колиб балакуни, критики, реформатори показали, як то робиться. Не подобається комусь ґазета, її вбогість чи напрям — нехай засновує іншу. Кепсько працюють економічні установи, засновуйте нові і поведіть їх шляхами наміченого вами розвитку. Не вдоволяє вас наша літературна чи взагалі культурна діяльність, ставайте до роботи. Лише — ради Бога — менше говоріть, а більше працюйте.

Поруч словоохотників в одному безладному гурті товпляться ще й „діячі", які працюють, руйнучи все на образ і подобу своєї анархічної чи там „молодецької" душі. Щось збудоване, істнуюче, чи то буде орґанізація, чи варстат праці — розвалити, знівечити — це їх робота. Не будемо приводити прикладів історичних, з минулого й сучасного, бо їх стрінете на кожному кроці, а зрештою не хочемо виходити із загального тону цих наших завважань. Ці анархо-руїнники все мають на устах найвищі патріотичні гасла і заповіди.

Мало в нас робітників, вождів, провідників, ватажків, а кожний з них руками й ногами борониться перед співпрацею з іншим. Ні, він має своє гніздечко, свою комірочку, свій смітничок, де він пан і володар. У співпраці, у більшому гурті, у більшому обєднанні такий своєрідний Наполеон чи Мусоліні мусівби стати меншим, мусівби слухати когось розумніщого й духово могутніщого. Ні, на це він не піде. А щоби не піти, щоби зберігти свою „великість" на власному смітничку, він знову має „патріотичні", „принціпіяльні", опозиційні і які хочете фрази.

Подумайте над тим, застановіться, розгляньтеся кругом себе, а побачите, як мало в нас зроблено, скільки ділянок громадського життя стоїть облогом і скільки слів чорними роями літає біля вас, які шумливі потоки беззмістового балакунства спливають здовж і поперек нашої країни.

Подумайте і памятайте, що тепер така хвиля, коли не слів нам треба, а діл, праці, жертвенности, згоди, співпраці та вибачливости в дрібних промахах, а однозгідного осуду у великих.

(„Час").

МУЗЕЙ ПОМИЛОК.

Під таким титулом появилася в Парижі книжка, котрої автор зібрав помилки, поповнені визначними письменниками в письменницькому розгарі. Так прим. Еміль Золя пише в „Люрді": „Отже відїзджаємо — сказав Петро й відвернувся, шукаючи капелюха, щоби втерти сльози. В „Братах Побережа" Ґонзалєс пише: „Там бодай не будемо дармувати, з заложеними руками, як жаби, що дрімлять на дні мочару". А в „Новім швайцарськім Робінзоні" Сталя каже: „Ми вбили його, викидаючи через отвір герметично замкнений три запалені смолоскипи сірки".

В. Будзиновський.

ТІ, ЩО ЗНАЛИ ЙТИ НА СМЕРТЬ

(Історичне оповідання).

(13)

Козак вже хотів пуститися за повзуном, котрий троха взяв на ліво, але погадав собі, що се булоби проти приказу отамана. Щоби спитати самого Кричевського, що діяти, спішив повзти скорше. По хвилі таємничий щез йому з очий. Тепер козак погадав собі, що заки наздожене Кричевського, заки верне назад, щоби здоганяти повзуна, по нім і слід готов пропасти. По хвилині надуми таки пустився за ним, але, хоч як квапив, не здігнав його, або зійшов з його тропи. Підповз до Лоївки та сунувся далі її берегом в сторону ліса. Хоч се було під саміським табором, то тут можбуло жвавіше сунутися вперед, бо береги Лоївки були досить густо зарослі очеретом і високим буряном. Також кущі заслоняли перед оком вартових, і жабячий хор заглушував тихий шелест, який, посуваючися, він мимохіть деськелись зробив. Нараз перед одним кущем козак спинився і цілком приляг до землі. За кущем хтось пчихнув. По хвилині почув голосне питанне: „Хто там?" Глянув туди і побачив по тім боці Лоївки жовніра, що склав мушкет до стрілу в сторону куща і ще раз повторив: „хто там?" Очевидно, се була варта, котрою був обставлений полудневий бік табору. Козак вже хотів повзти в зад, щоби вернути на своє давне місце, коли за кущем хтось спитав: „маєш тютюн?" Вартовий в таборі за Лоївкою відповів: „маю, але для себе". Той по сім боці відгризся словами: „то й держи для себе". Вартовий закинув мушкет на рамя і пішов у сторону Дніпра.

Тепер козак не знав, що далі діяти. Перед ним був той таємничий зелений повзун і ще хтось. Той другий був або литовський вартовий, або котрийсь з козаків висланих Кричевським, і котрий, знаючи литовське гасло, спекався вартового. Нараз почув неначеби стон і тиху метушню. Пояснив собі се так, що один з тих двох, то його товариш, другий, Литовець. Один вліз одному в дорогу і тепер зчепилися. Товариш мабуть заткнув рота Литовцеви, бо якби не те, то Литовець наробивби крику, щоби заалярмувати своїх. Козак став скорше сунутися вперед, щоби на случай потреби прийти товаришеви зі помочию. Минув один кущ, підсунувся під другий. Під кущем лежить хтось горілиць, на нім сидить сей таємничий повзун під зеленою плахтою. Одною рукою затулив рот лежачому, в другій держить ніж. В лежачім козак пізнав одного свого товариша. Не надумуючись, підвівся на коліна і одним скоком був на обох. Одною рукою стис горло напастника, другою в його уста впхав хустину. Товариш висунувся зпід напастника і поміг держати його. Плахта з него зсунулась і показалася така чудасія, що напастник голий-голіський. Тепер не була пора питати його, що він заодин і що се за чудасія. Оба козаки порозумілися знаками. Другою хустиною завязали закнебльовані уста полоненого і закутали його в ту зелену плахту, котра чогось то була така мокра, що з неї текло. Спійманий був неначе в тіснім мішку. Оба кінці міха козаки звязали своїми ременями. Один козак ляг на череві. Другий козак присилив до його ноги міх з полоненим. Козак став на силу повзти від табора, тягнучи за собою плахту з пійманим. Другий козак повз за ними. Мандрівка йшла пиняво, але таки заповзли до ліса на полудневім кінци долини. В лісі розкутали голого і, не витягаючи з уст кнебля, повели його до місця, де стояли їх коні. Кричевський і прочі їх товариші вже були там.

— А то що за чудасія? — Кричевський спитав, коли козаки надійшли з голим. — Хто він?

— Не скажемо, бо ми з ним ще не балакали, — відповів один козак. — Він, такий самий, як ось тепер тут стоїть, тільки накинувши на себе ось ту зелену плахту, підкрадався, так як і ми, під литовський табор.

— Розкнеблювати! — Кричевський приказав і додав, звертаючися до полоненого: — Ти й не пробуй кричати, бо десять ножів пробє тебе. Хто ти?

— Я, пане полковнику, від Подобайла.

— Хто тобі казав, що я полковник?

— Ніхто не казав. Я сам знаю, що кум нашого гетьмана, Кричевський... не простий козак, а полковник.

— Хто тобі сказав, що я Кричевський? Чейже не бачиш мене. Тепер ніч і ми стоїмо під деревом. Я тебе бачив, коли тебе вели крізь місце освітлене місяцем. Ти мене не бачиш, бо тут цілком темно.

— Бачити не бачу, але чую вухами. Ваш голос, пане полковнику Кричевський, дуже добре знаю. І ви пізналиб мене, колиби зі мною вийшли на місячне світло. Ви нераз бачили мене в Чигирині. То було тоді, коли наш гетьман ще був вашим сотником.

Кричевський вийшов зпід живого букового даху і казав вивести за собою спійманого. Коли при світлі місяця придивився йому, спитав:

— Чи ти не Малоїд? Козак з міліції польського підстарости Чаплінського, що потай свого пана служив сотникови Хмельницькому?

— Отже й ви, пане полковнику, пізнали мене. Я той Малоїд, що мало їсть тільки тоді, коли нема що їсти. Тепер вірите, що я з Подобайлом по тім боці Дніпра.

— Що ти з Подобайлом, вірю. Але не вірю, що ти по тім боці, бо бачу тебе по сім боці. Що ти тут робиш, і чому ти голий? Чому плахта мокра?

— До того прийшло так: Коли надійшов Радзівіл, та став на нас напирати, ми всі вже приготовилися згинути до послідного. Ми знали, що ви йдете на Литву. Але ми не вірили, що поспієте на час, ще заки литовська потуга задавить нас. Колиж нараз Литовці неначе забули за нас, та стали укріпляти свій табор, ми вгадали, що ви вже недалеко. До нас пробралися люди з Холмеча і сказали нам, що ви йдете на Лоїв від півночи. Подобайло міркував собі так, що чейже й Радзівіл знає се, отже полудневий бік його табору мабуть не дуже пильнований. Колиби в ночи яка тисяча нашої братії пробралася непомітно через Дніпро і від полудня вкралася до литовського табору, то одними ножами можнаби... Ну, ви самі знаєте, що можнаби. Литовський табор можнаби перемінити в трупарню. Щоби виміркувати, чи се можливе, Подобайло вислав мене на провіди. Щоби лекше було плисти, я пішов голий. Взяв тільки ту зелену плахту, щоби, повзучи в траві, накритися нею. У воду я зсунувся зараз просто горішної сторони литовського табору. Намагався плисти просто себе, але вода несла мене вниз. Отже я плив навскоси і до сего берега причалив уже поза полями, під лісом. Щоби підійти під литовський табор, я мусів проповзти ціле поле. Повзучи голий, я, ось бачите, як подер свою власну шкіру на груди, животі й ногах. Я підсунувся до Лоївки там, де гребля і повз далі, щоби обійти табор від заходу. Якась комаха влізла мені в ніс. Я не переміг себе і пчихнув. Почув се литовський вартовий по тім боці Лоївки і спитав, „хто там?" Тоді відповів йому, як я гадав, другий литовський вартовий по сім боці. Той в таборі пішов далі. Я вгадав, що слова їх розмови були гаслом литовських вартових і загадав його використати, щоби здурити сего по сім боці Лоївки. Сунуся дальше, а тут хтось, що лежав на земли, хап мене за горло. Зробив се незручно, бо вхопив мою плахту і його пальці сховзлися з горла. Я на него, але на мене якась инша біда. Потому показалося, що під мною і на мені ваші козаки. Спіймали мене і закутаного в моїй власній вереті притягли сюди.

— Я, почувши, що хтось пчихнув, зразу гадав, що то ви, пане полковнику, — сказав один з тих козаків, що привели Малоїда. — Скрадаючися під табор, я знав, що ви найблизший мій сусід праворуч. На біду вчув се також литовський вартовий. Знаючи, яке їх гасло, я змудрував його і жду, чи се справді ви були. Замісць вас, я побачив, що до мене повзе щось таке, неначе великий зелений равлик. Решту вже розказав Малоїд.

— Чи по вашім боці є Литовці? — Кричевський спитав Малоїда.

— Є, але небогато. По другім боці Сожі, в клині між нею і Дніпром є окопаний табор піхоти Отенгавза. Мав також кілька гармат, але на приказ Радзівіла перевезено їх нині назад до Лоєва. Ті гармати потрібні тут проти вас.

— Вертай зараз і перекажи Подобайлови, що я з усім моїм військом тут, по сім боці литовського табору. Маю двацять тисяч шабель.

Вчувши таке, Малоїд аж присів, питаючи здивований:

— Тут, по сім боці? Вчера ви ще мали бути коло Холмеча. Литовці пропустили вас попри себе без бою?

— Я непомітно обійшов їх і стою в лісі півтора милі відси.

— Ви непомічені зайшли сюди і стоїте в лісі? Вибачайте, пане полковнику, як скажу нісенітницю, але я не годен збагнути, чому ви, стоячи тут, гаїте час і пропускаєте нагоду, якої завтра може вже не буде. Литовський табор з сего боку не лиш цілком безборонний, але й не пильнований. Лише би вдарити, та до Жовтих Вод, Корсуня і Пиляви додати Лоїв.

— Чому Подобайло вже сеї ночи не вислав сюди більшої сили, тільки тебе одного? — Кричевський відрізав.

— Бо ще не знав, що до табору Радзівіла такий легкий приступ. Він спершу вислав мене на провіди.

— А я знав? І я що лиш ходив на провіди. На добавок, хоч би знав, я не міг би зараз вдарити. Мій народ і моя худоба перетомлені. Се не жарт, в кількох днях зробити таку дорогу. Від Припяті до Річиці, Холмеча і назад аж сюди, все далекими шляхами без доріг обходячи ворога. Вдарю завтра в ночи. Тоді Подобайло нехай перекине сюди половину свого війська. Маєте човни?

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Гостина дітям української орхестри та шкільного хору.

Заходом комітету діточої української школи, що міститься на 14. вулиці, влаштовано в суботу, дня 2. лютого, гостину для дітей орхестри проф. Гайворонського та шкільного хору учителя О. Стеткевича, що складений з дітей школи на 14 вулиці. Це приняття було уладжене на те, щоби пошанувати дітей за їх труд підчас виступів на українських національних святах.

В просторій церковній галі зібралися на 8 годину вечером: шкільний комітет, деякі батьки та більше сотки молодих зібраних дітей, які своїм артистів, співаків та музикантів. За чисто прибраними й гарно заставленими столами відбулася спільна смачна вечеря, на яку також запрошено гостей з чільніших громадян міста Ню Йорку.

Підчас вечері на галю прибув головний редактор „Свободи" Е. Ревюк, що виїздить на відвідини Рідного Краю. Радісно й весело витали діти Е. Ревюка, коли їм учитель О. Стеткевич сказав, що Е. Ревюк цими днями відіздить до краю їх батьків.

Е. Ревюк в короткій промові підкреслив, що бачучи тут зібраних дітей, як своїм артистичним співом та музикою прославляють і підносять українське імя, а своєю участю на святочних концертах підносять їх красу та величність, він радий, що буде чим похвалити українських дітей міста Ню Йорку в Рідним Краю. Радий він буде переказати в Старому Краю, що українські діти в Америці не забувають за свій батьківський край і, студіюючи по американських школах, прикладають ще труду, щоби вчитися рідної мови, рідної української історії і музики, щоби бути добрими американськими громадянами та свідомими Українцями. Підрісши й зайнявши відповідні становища в американському життю, наші діти, у відповідний час, зможуть прислужитися визвольним змаганням українського народу.

Для навязання ще більшого контакту з Рідним Краєм Е. Ревюк радив дітям почати переписуватися з дітьми в Рідним Краю такогож як вони віку. Длятого він обіцяє привезти з краю адреси дітей, як також туди повезти адреси тутешніх дітей. Діти з радістю згодилися на пропозицію переписуватися з українськими дітьми в Старому Краю, для чого мають передати свої адреси Е. Ревюкови через О. Стеткевича.

Для більшої зорганізованости дітей Е. Ревюк радив їм вплинути на батьків, щоби вони вписували своїх дітей до У. Н. Союза, який тепер видає в англійській мові діточий журнал. Саме в тому журналі будуть міститися більше цікаві листи з переписки краєвих дітей з американськими дітьми.

З одушевленням і щирістю діти вислухали промову Е. Ревюка й нагородили його рясними оплесками та побажанням щасливої дороги. Притім діти просили переказати краєвим дітям, що вони тут не забувають про своїх братів, які стогнуть у ляцькім ярмі.

Після того д-р Мишуга сказав слово на тему „Мати". Він навів дітям, що для всіх нас спільною матірю є Україна, край наших батьків. І ось тепер Е. Ревюк іде до тої матері, щоби там привітати її в імени американських дітей. Як для кожної дитини зокрема найдорожчою є її матір, так для всіх Українців, для старих і малих, є тою дорогою мамою Рідна Батьківщина Україна, за визволення якої кожна українська дитина повинна боротися, як за свою рідну матір.

Е. Ревюк буде щасливий складати свій привіт заплаканій матері й від дітей, що зібралися сьогодня тут на спільній вечері.

Весело й жваво пройшла вечеря. Свобідно й святочно почували себе діти. Для них це був празник, на який вони заслужили собі своїм трудом, студіюючи національний спів і музику.

По вечері орхестра, під управою проф. Гайворонського, виконала деякі музичні композиції, а потім разом з хором, а нарешті співав сам діточий хор під управою учителя О. Стеткевича. Характеристику співу й музики зробив у короткій промові гром. В. Кедровський. Він зазначив, що орхестра й діточий хор мусять стати початком великої української музичної організації. З таким прекрасним вивченням дітей та виконанням ними музики й співів не можна ховатися від людського ока, а треба виходити на широкий світ. Тому шкільний комітет добре зробив би, коли подбав про влаштовання в якійсь американській школі виступу українського хору та діточої орхестри, бо цим безсумнівно буде прославлене імя української дітвори в Ню Йорку.

Коли до орхестри та хору додати ще діточий балєт зі школи Авраменка, то тоді своїм мистецтвом Українці безумовно зачарують чужинців і високо піднесуть своє імя.

Весела забава затягнулася до пізна. Діти, відчуваючи, що це було їхнє свято, виходили з нього радісними й веселими.

Годиться підкреслити, що старанням професора Гайворонського утворено прекрасну діточу скрипкову орхестру, а вчитель О. Стеткевич зорганізував хор зі шкільних дітей. Ці дві музичні організації творять міцний фундамент для майбутньої симфонічної української орхестри та для знаменитого національного хору в Ню Йорку.

Побажаємо успіху професорам і дітям у їх великій патріотичній і мистецькій роботі.

Подібної гостини ще досі в Ню Йорку не було, а що вона випала так світло, то це заслуга шкільного комітету і тих кількох жінок-мамів, котрі не тільки прибрали гарно довгі столи, але й заставили їх смачними й здоровими перекусками та напитками.

Присутній.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Поклик до української молодіжи.

По довгім застою наша молодіж знову починає братися до культурної праці. Тим разом при Українській Громаді на 23-ій і Брави. Драматичний Кружок ім. Т. Шевченка приготовляється до відсвяткованя роковин нашого народнього генія величавим концертом. Аранжери Тарасового свята не дивляться короткозоро, не думають ограничуватись лише на одну дільницю, але бажають вийти на ширше форум. Драматичний Кружок носиться з думкою зорганізувати величавий хор, якого диригентом був би д-р Левицький, а яким можна би повеличатися і між чужинцями та давати вистави перед американською публикою. Колиб вдалося згуртувати відповідні сили, то можна би в скорій будучности виступати з концертами на радіо. Нашою піснею любуються навіть наші найгірші вороги.

Отже можна сподіватись, що ті, що володіють добрим голосом і хочуть послужити доброй справі, зголосяться до Кружка, де кождої неділі і четверга вечерами відбуваються проби.

Евгенія Голубівна,
секр. Др. Кружка.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська Школа на 106 ул. в Ню Йорку повідомляє всі Товариства і Братства та другі організації міста Ню Йорку, що Українська Школа на 106 ул. устроює

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 7. ЛИПНЯ 1929 Р.

Тому просить ся всі Чесні Організації, котрі розуміють вагу школи, аби стриматись у сей день з підприємствами. 30

ЗА УРЯД ШКІЛЬНИЙ:
Петро Свистун.

ПОЗІР! НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА.!

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛ. ПАРОХІЯ СВ. ВОЛОДИМИРА В НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА.

— дає —

В СУБОТУ, 9. ЛЮТОГО 1929 Р.

БАЛЬ

(одинокий сих мясниць)
В ГАЛИ УКР. ГОР. КЛЮБУ, на розі 4-тої Евені і 14-тої вул., АРНОЛД, ПА.
Початок в год. 7-мій вечером.
Вступ 50 ц. для мужчин і 25 ц. для женщин.

Се буде одинокий баль нашої парохії сих мясниць. Тому всі члени повинні явитися і привести зі собою своїх приятелів. За добру музику і веселу забаву ручить 28,30

Парохіяльний Комітет.

ПОЗІР! — БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ

при Народнім домі відбудеться представлення, котре відограє Аматор.-Спів. Кружок при Нар. Домі, під назвою:

„НА ПЕРЕЛАЗІ"

або „ПОВСТАНЦІ"

В НЕДІЛЮ, 10. ЛЮТОГО 1929

В УКР. НАРОД. ДОМІ,
101 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Початок в год. 4-ій попол.
Вступ 50 центів.
Для дітей вступ вільний.

За вдоволення ручить 30,2

Комітет.

ПОЗІР! ТРЕНТОН, Н. ДЖ.!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ТРОЇЦІ

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 9. ЛЮТОГО 1929 Р.

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ,
18 Вудланд ул., Трентон, Н. Дж.

Просимо всіх Українців і Українок прибути на згаданий баль. Музика добірна, будуть смачні перекуски та добірні солоденькі напитки. За добру та веселу забаву ручить 30

Комітет.

— Ні, то таки добрий той магік-штукар, що виступає в цирку. Він усе вміє.

— О так, я дам йому десятьдоляровий банкнот фалшивий, а він віддасть мені правдивий.

Lehigh Valley Excursion TO Coal Regions

TO HAZLETON Round Trip $3.50

$4.00 TO SHENANDOAH Mahanoy City—Mt. Carmel Round Trip

SUNDAY, FEBRUARY 10th
Special Train

Lv. Hudson Terminal 11.50 P.M. Sat., Lv. Exchange Place Sta., Jersey City 12.05 A. M. Lv. Newark (Eliz. & Meeker Aves.) 12.30 A. M. Ret. Lv. Mt. Carmel 5.50 P.M. Shenandoah 6.30 P.M., Mahanoy City 7.05 P. M., Hazleton 7.55 P.M.

Tickets at Exchange Place or Journal Square. Tel. information Bureau, Montgomery 7000.

ТАМ, ДЕ МОЛЯТЬСЯ МІЛІОНИ ЛЮДЕЙ.

Східні релігії мають осередок, понаднаціональну святу місцевість, про яку вірний думає в своїх молитвах, яка є метою його найбільшої туги, яку він раз один — хоч би це мало коштувати все його майно, а навіть життя — хоче відвідати, щоби доступити благословення. Лише подумати: яка це гарна хвилина, коли в одну і тую саму годину всі магометанці — від західного побережа Африки аж до островів Океанії — звертаються лицем до Меки та молячися похиляються до самої землі. Ще й нині молиться богато більша часть магометанців

Найгорячішим бажанням мослема є раз у житті оглянути Меку, метою міліонів прочан є ступити раз на подвіря великої мошеї, де посередині стоїть Каба, зовсім не прикрашена кубічна будівля, а в ній Гаджар або святий, чорний камінь. Каба творить Кібла, себто орієнтаційну точку молитов усіх магомеданців. До тої будівлі, всього вісім квадратних метрів великої, линуть погляди та молитви правовірних усього світа. Каба вже перед ісламом була арабською національною святістю, а Магомед втягнув її до своєї науки.

Ще більше для життя та віри східних народів мають будійські святощі, головні місця паломництва: Індійців, Китайців і Японців (будійського віроісповідання). Бронзовий Буда в Камакурі та в Нарі є геть далеко поза кордонами Японії предметом почитання, молитви. Камакурський Буда стоїть під голим небом посеред ліску, а нарський у величенській святині. На Цейльоні, що є наче перлою в усі індійської суші, а на якій вдержалася будійська віра ще в найчистійшій формі, є велика святість будійців Канді із святинею святого зуба. До того святого місця, як до богатьох інших, мандрують чужинці. А щоби там дістатися, треба йти наче райською околицею, пущею, що пишається всіми барвами, а яка називається невідповідним іменем „Ботанічний сад", треба йти серед стад папуг і серед малп, що колишуться на галузях дерев. Коли ліс порідшає, видно праворуч лівобіч образки індійського життя, такого, яке воно було й тому богато століть, ба навіть і тисячеліть назад: білі воли, запряжені до плуга та борони, до великих коліс, якими тягнуть воду для наводнювання поля, гарні, рослі Індійці й Індійки, кавової барви, в ставі купаються діти, мущини й жінки, а коли маєте щастя, побачите й велитенського слона, якого ведуть до купелі. Святиня Малігава побудована посеред стрімких пальм, над берегом дуже гарного озера. Кістка, яку переховують у цій святині, а яку так почитають, кажуть, це зуб Буди.

В Бенаресі, над рікою Ґанґесом, святім місті Індійців, тераси і береги ріки ніколи не є пусті. Тисячі вірних стоять там і моляться, або позалазили по бедра у воду та роблять ритуальні обмивання. Нині, наслідком строгих розпорядків британських властей, є воно інакше. Але ще кілька літ тому назад повище терас над рікою палили трупів.

Вільні від усякої містики, окутані гарними лісами прастарих кріптомерій, є святощі. Ті святощі, що є характеристичне для почування народу, присвячені майже виключно національним героям.

Та щоби пізнати чудотворну силу справжньої, чистої віри, не треба йти аж до Індії. Кожний нарід має подібні свої святощі. Католики цілої зах. Европи їздять до Люрду, де є каплиця пресвятої Діви. Українці мають також свої чудотворні місця в старім краю, прим. у Галичині в Зарваниці, де що року, найбільше в літі, йдуть вірні, з цілої Галичини на прощу. Так само до Почаєва. До війни ходили Українці також у Київ на прощу до Лаври, а тепер большевики знищили її. Всеодно, віри не знищили, хоч як бородися проти неї. Тепер під владою большевиків релігійний рух зріс ще з більшою силою.

ВСЕ РЕВМАТИЧНІ БОЛІ.

Д-р Фр. Регніс говорить цікаве про ревматизм: „Колиб ви знали, який то клопіт із людьми, коли стануть говорити про ревматизм. Подібно є зі словом „перестуда". Кінець кінців ординуючий лікар, щоби мати спокій, каже також: „Ці ваші болі трохи ревматичні" і на тому кінець. Слово ревматизм є для хорого якоюсь найширшою категорією, де вміщує всі свої поняття недуг. Недуги і „ревматизм" то для нього тотожні поняття.

Один пацієнт, що — можна сказати — був представником тисячів йому подібних — мав ревматичні болі голови. Ходив від лікаря до лікаря, від бабишептухи до баби, огрівав голову а порошки їв наче страву щоденну. Та вкінці виказалося, що нездужав на запалення міхуря, та що це було причиною його болів. Запалення вилічили, болі устали, але слово „ревматизм" не вийшло з його словника. Ревматизм і його болі минули, бо вилічено „ревматизм" його міхуря. На його думку цей „ревматизм" із міхуря ішов до голови, а цей лікар, що його вилічив, розумівся дуже добре на ревматизмі. Себто, це не було запалення міхуря, нарушення діяльности його, затроєння бациллями — лише ревматизм...

Іншому пацієнтові висихав хребетний стрижінь — а він вірив, що то був ревматизм у нозі. Інший має ревматичні болі в правім боці, намащується на цьому місці, ходить до парні, а вкінці розходиться про запалення легенів. Інший має „ревматизм" у лиці, а не знає на це, що ціла щока псується від дірявого зуба.

Нарід вірить, що проти ревматизму є добре нагріватися, паритися. Випарити, це добре зробить. Але коли, при яких недугах, про це ніхто не питається. Тому так богато катастроф і погіршення здоровного стану.

Ревматичні болі краще викреслити зі словаря. Їх дуже мало на світі. Кожда недуга має свою причину, далеко в глибині організму. Причини недуги треба шукати в самім собі, а головно в способі життя. На все найдеться причина, або в лихім мешканні, або в лихім відживлюванні. Лише не треба збувати недуги ревматизмом, таксамо, як годі говорити, що сухоти можуть бути наслідком перестуди.

ТАЛЄРАН.

Талєран (1754—1838), славний французький дипльомат, державний муж, міністер, уважав дуже на чемність і в найдрібніших справах, але й пильно звертав увагу на це, з ким мав до діла. На цю тему є про Талерана така анекдота:

Раз мав Талєран при столі більше гостей. По зупі подавали волову печеню. Першому гостеви сказав якнайвічливіше, вишукавши якнайкращий кусок: „Князю, буде для мене великою почестю, як мені буде вільно предложити вам кусок воловини". Другому сказав із милою усмішкою: „Пане маркіз, буде для мене приємно, як буде мені вільно предложити вам кусок воловини". Третьому: „Любий графе, чи можу предложити вам кусок воловини?" Четвертому ввічливо: Бароне, візьмете собі кусок воловини?" Пятому: „Пане надвірний раднику, хочете куска воловини?" А гостеві, що сидів при кінці стола, сказав ввічливо, вказуючи ножем: „Воловини?"

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Допомога „Рідній Школі".

На вічу в Міннеаполіс, Мінн., яке там відбулося дня 27 січня ц. р. в справі допомоги „Рідній Школі" в старому краю, зложили приявні громадяне $138.01. По потрученню $4 видатків передав Вічевий Комітет суму $134.01 на мої руки.

Дякую отсим Хвальному Комітетові за труд при уладженні віча, а шан. Добродіям за їх датки.

Лев Ясінчук,
делеґат „Рідної Школи"

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Коляда на Дім Інвалідів.

З рамени товариства Сокіл, відділ 336 УНСоюза, колядували на Дім Інвалідів слідуючі громадяне: Т. Коломук, П. Гладиш, М. Дюк, С. Дурич, А. Юзва з сином і С. Савчик.

Коляду зложили: по 5 долярів: В. Пацьорка, К. Галік, В. Сенюк; по 3 доляри: Г. Кисіль; по 2 доляри: Т. Кальмук, А. Юзва, М. Ґолдер, М. Панькевич, М. Кухаришин, А. Панасюк, У. Гавриляк, Т. Апанасек; по 1.50 дол.: П. Коваль, Г. Кобилюр; по 1 долярови: М. Юрдига, І. Гавриляк, М. Гумніцький, І. Малко, С. Качуровський, М. Дюк, С. Околович, І. Юрій, П. Турок, Г. Ґурля, С. Загайчевський, В. Кревняр, М. Шуманський, М. Кошля, М. Костик, І. Кухта, С. Кость, В. Чубинський, Г. Степанек, М. Когут, С. Савчин, М. Рой; Ернер Ріхер 75 цнт.; по 50 цнт.: М. Кашицький, Й. Стельмащук, Е. Магович, Ч. Кравт, М. Сосока, І. Костирка.

Гроші будуть вислані до „Обєднання".

Колядник.

ХТО ПОГАНИЙ, ТОЙ НЕ НАДАЄТЬСЯ ДО ВІЙСЬКА.

Часопис „Еклер" (що виходить у Нісеї — півд. Франція) пригадує, що в 1900 році в асентирунковій комісії, що урядувала в тому місті, приключилася така пригода: Жана Льоана признали нездібним до військової служби з причини, що незвичайно поганий. Комісія в умотивуванню зазначила: „Хоч Жан Льоан добре збудований і надається до військової служби, то не можна приділити його у ряди, бо він відразливо поганий, а це робить його негідним для надягнення однострою".

Д-р Е. ЛАВРИШИН
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
В YOUNGSTOWN, OHIO.
280 EAST FEDERAL STREET,
Tel. офіс, 30642, в домі 24054.
Офісові години 10—12; 3—4 і 7—8
кождого дня. 6—

РЕФОРМА ТОРЕАДОРСЬКИХ БОЇВ.

В Мадриді відбулася комісія, скликана владою, щоби фахівці опрацювали реформу боїв із биками. Передовсім розходиться про це, щоби не вбивано коней, які найбільше терплять від розюшених биків, на яких нападають зоружені списами їздці. Мали би випрацювати проект, щоби зовсім закинути тих узброєних пікадорів. Але огидливе вбивання людей і биків останеться і на дальше для задоволення кровожадности еспанської аристократії.

ЩЕ В СПРАВІ ФІЛЬМИ „ТАРАС ШЕВЧЕНКО".

З огляду на велику скількість листів, одержаних із ріжними запитами відносно фільми „Тарас Шевченко", Союза Українських Робітничих Організацій оцим відповідає, що фільма по можности буде поставлена майже в кожній місцевости, де живуть Українці.

Зараз фільма показується в стейті Ню Йорк і Ню Джерзі, а з днем 16. лютого переходить в стейт Пенсилвенія в такі міста, як Філаделфія, Честер, Скрентон, Олифант, Вілкс Беррі, Алентавн, Палмертон і другі.

Фільму ставить Союз УРО за посередництвом місцевих відділів. Умовини: Союз доставляє фільму і покриває всі розходи, а місцеві відділи поширюють агітацію та помагають поставити фільму в їх місцевостях. За це місцеві відділи одержують 5% від загального збору.

В місцевостях, де нема відділів Союза УРО, або де такі є малочисельні, там фільму ставиться при співучасти других українських організацій на тих самих умовинах. Давати місцевим організаціям більше ніж 5% від загального збору, є неможливо тому, що Союз УРО в додатку до розходів постановки фільми в кожній місцевості має ще оплачувати рент за фільму 30% від загального збору радянському представництву АМКІНО. В цей спосіб фінансова користь для Союза УРО є дуже мала, але за це моральна користь є досить поважна. З дотеперішніх вистав показалося, що український загал дуже щиро привитав українську фільму „Тарас Шевченко" в Америці й широко заінтересований такою. Це перша фільма з Радянської України, котру кожний Українець і Українка бажає побачити.

Щодо самої фільми, то вона біографічно-наукова і представляє життя й діяльність найбільшого українського поета Тараса Григоровича Шевченка. Всі написи на фільмі є в українській мові. Сама фільма є дуже довга. Має коло 16,000 фітів довжини. Це є майже подвійна від пересічної американської фільми. Щоби показати в цілости за один вечер при помочи двох машин, то забирає три і пів години часу. Одною машиною за один вечер показати є неможливим, бо забрало-б около чотири і пів години часу, а так довго держати людей в салі неможливо. Отже ця довжина фільми вимагає устаткування двох машин, а це, очевидно, дорожче коштує. Навіть для переведення цензури по стейтах треба дорожче оплачувати, бо рахують від довжини фільми. Також і цло за імпорт фільми стоїть дуже дорого. Все це покриває Союз УРО з вистав, які переводиться зараз по Америці.

Це є пояснення для всіх інтересованих та відповідь всім особам та організаціям, що в цій справі віднеслись до нас по інформації. Повище ми подали менше-більше відповідь на ставлені нам питання. А на будуче прохаємо заінтересованих, коли пишуть до нас, — відразу подавати галю або театр, адресу такої, дні коли є вільна, скільки крісел є в салі, чи є в салі кінематографічні машини, одна або дві, ціна галі, чи є оператор, чи оператор є юнійний, а коли ні, то — чи він лайсенсований оператор, і чи ціна галі включає заразом платню оператора.

З повищих інформацій менажер фільми „Тарас Шевченко" має підставу до вирішення, чи можна в тій місцевости поставити фільму.

Всі письма в справі фільми „Тарас Шевченко" проситься адресувати:

S. LUKENIUK,
17 East 3rd Street, New York, N. Y.

НОРТГЕМПТОН, ПА.! ЗАПРОШЕННЯ. НОРТГЕМПТОН, ПА.!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ,
відділ 44 Укр. Народ. Союза, в Нортгемптон, Па.
з нагоди 13-річниці свого істновання запрошує Товариства і усіх щирих Українців на

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО

— котре відбудеться —

В СУБОТУ, ДНЯ 16-ГО ЛЮТОГО 1929 РОКУ

ПОРЯДОК СЛІДУЮЧИЙ:

1. В місцевій Укр. Правосл. Церкві Служба Божа і Панахида в 9-ій год. рано.
2. По Службі Божій на гали, при згаданій вище церкві, перекуска.
3. Далі слідують привітання Тов. і відчитання першого протоколу Т-ва.
4. Головний Урядник Союза виголосить реферат і заберуть слово другі урядники. 30
5. Вечером, в 7-мій годині, БАЛЬ.

ЗА УРЯД:
Стефан Кудрик, предсідатель. Андрій Чепеляк, секретар.

ДО АМЕРИКИ! Без ріжниці, чи Ви є американським горожанином, чи ні, Ваша жена і діти можуть приїхати до Америки. То саме відноситься до фармерських робітників. Продаємо шифкарти до всіх частей світа. Полагоджуємо всякі старокраєві і американські справи. Споряджуємо контракти купна і продажі, повновласти і т. п. Вишукуємо дати приїзду до Америки і назви кораблів.

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

пересилаємо почтою і телеграфічно по найтаньшій ціні.

ЛОТИ І ДОМИ

продаємо по дуже приступній ціні в першій українській осаді НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

По близші інформації заходіть або пишіть до нашого офісу:

THE GLOBE SERVICE CORPORATION

30 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY,

Корпорація знаходиться під зарядом:

Т. І. ГРИЦЕЙ, президент.
В. КНІГИНИЦЬКИЙ, касієр.
Д. ГАЛИЧИН, секретар.
КАЛИНА ЛИСЮК, голова дирекції.

ВЕЛИКА сензаційна БОРОТЬБА

Матрос КИРИЛЕНКО проти ВЛАДКА ЗБИШКА

ЗАЛІЗНЯК проти СУЛИВАНА

Після блискучої побіди, одержаної Кириленком над Стан. Збишком, положивши його протягом 34 минут, молодший брат, Владек, домагається через Атлетичну Комісію, щоби Кириленко приняв його визов. Він хоче відомститися за брата. Кириленко приняв визов. Це буде для Кириленка найнебезпечніша боротьба, яку він мав. За цілий сезон Владек не програв ані одного матча. Він певний, що буде першим, що положить Кириленка. Боротьба відбудеться

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 7-го ЛЮТОГО 1929 Р.

В СТАР КАСІНО, 107-ма ВУЛИЦЯ І ЛЕКСІНҐТОН ЕВЕНЯ.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ. **КРОМІ НИХ БУДЕ БОРОТИСЬ ЩЕ ЧОТИРИ ПАРИ.**

ДОРОГОВКАЗ: Брати 3-та Евеня елевейтор до 106-тої вул., або Лексінґтон Евеня соб-вей до 104-тої вулиці.

ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

ВІДОЗВА

о допомогу на дім читальні Просвіти у Вишневі.

Дорогі Братя й Сестри Односельчани!

З нагоди Різдва Христового витаємо Вас щиросердечними словами: „Христос Раждається!"

Від Вас сподіємось рівнож сердечної відповіди „Славіте Його!"

З тим великим празником відчуватимемо Вашу відсутність, Дорогі Братя й Сестри! Нам станути в очах слези, що не всі ми на своїй землі засіли до Святої Вечері. Рідні брати, хоч рідне в них серце, та не на рідній землі святкуватимуть своє миле торжество. Хоч далеко Ви нам тілом, та близькі серцем, душею. Ми з Вами засядемо до духовної вечері духом розмовлятимемо, серцем здоровитись, бо в нас одна кість й одна кров. Одна нас батьківщина зродила, вона одна нас виховала. Нас лише доля розділила.

Не розділить нас наш дух, що летітимемо на крилах думки до Вашого столика, при котрому засядете до Святої Вечері.

Нам судилось остати на пості, на варті нашої Батьківщини, боронити кождої пяди землі, так Ви не забувайте на нас, що ми тут боролись за нашу спільну батьківщину, що много з нас поклали навіть свої голови за наше спільне добро. Поможіть нам боротися далі, поможіть нам в борбі своєю дорогою кервавицею.

Ми задумали на місце руйнуючогося читальняного дому збудувати новий, де моглиби поміститись всі місцеві народні установи, як читальня, кооператива, кружок „С.-Господаря", тов. „Сокіл", товариство „Обезпечення Худоби" і т. д.

Ви знаєте, що ми по війні тут під чужою владою збідніли, а вслід за сим не є в спроможности власними силами поставити гідної такого великого села святині „Просвіти". А тому звертаємося до Вас з горячим проханням: „Прийдіть нам в поміч! Пришліть свою лепту, на яку в кого стане. Станьте гідними членами нашої місцевої освітної твердині.

Ваші імена й назвиска разом з жертвами запишемо до книги жертв на спомин грядучим поколінням, але й у серцях наших буде горіти вогонь любови до дійсних Братів і Сестер, котрих не був в силі навіть океан розділити.

Прощаючись з Вами отсим листом, желаємо Вам всякого добра, кріпких сил до праці та щасливого колись повороту до рідної, але вже вільної Батьківщини, де певно побачите, що Ваші жертви не були пропащі, бо ми від слів прийдемо до діл.

Чит. „Просвіти" у Вишневі.

Дорогі односельчане!

Подаючи повисшу відозву, хочу від себе сказати кілька слів.

Два роки минає, як опустив я рідні сторони. Я мав нагоду бути свідком і брати участь в офірі життя й майна наших односельчан в часі наших визвольних змагань. Наше колишне роскішне село ще підчас світової війни зазнало страшного знищення.

Хоч, правда, село не було цілком знищене, лиш частинно, але зате дім „Просвіти" був обернений на стайню для німецьких коней. Можете собі уявити самі, що вся обстанова зістала знищена; мало того, через стіни свобідно візджала й виїзджала кватируюча тоді в селі кіннота німецька. Мимо цього дух „Просвіти" не завмер. Мені, ще молодому, віддали тоді односельчане провід Аматорського Гуртка й бібліотеку в руки, бачучи, що я цьому посвячувався, не зважаючи на масові ревізії, контролі, конфіскати, заборони шовіністичної польської влади. Протягом року заходами Аматорського Гуртка, вдалось нам відновити знищені стіни, дах, купити ґардеробу й построїти сцену до вистав. Треба надмінити, що коли ми брались до вистав, то влаштовували їх під голим небом, під церквою, а пізнійше в невикінченім тоді будинку школи. Успіх був знаменитий.

Сейчас в короткому часі в порозумінню з виділом читальні теперішний посол до польського сойму. д-р Михайло Західний, з учителем Рідної Школи в Рогатині Кудриком і з Гринем Зарокою, учителем тоїж школи отворили Селянсько-Господарську Спілку „Згода", котра в протягу року викурила цілковито Жидів з села. Своєю солідарністю й єдністю сьогодні вже мають опріч тоді заснованої кооперативи новий відділ, котрий міститься в хаті Івана Паламара, купленої на власність кооперативи.

Згадаю ще, що колишня бувша читальня М. Качковського не істнує, мимо того, що бувший Талергофець, д-р Білинський з Бурштина й д-р Михайло Лакуста з Журавна, виасиґнували 3,000 злотих, щоби її відкрити. Вона не могла істнувати, бо не мала жадного читача.

Цю новину повинні ми прийняти з одушевленням, помогти їм своїми датками збудувати новий дім на місці старого. Тим більше повинні ми щиро жертвувати, бо це перший раз вони нас просять о поміч.

Датки прошу слати на адресу: Dmytro Pasicznyk або Theodore Boyko, 1313 Springdale Ave., Youngstown, Ohio, на котрих руки прийшов висше наведений лист. Зібрані жертви будуть відослані в рідне село.

Дмитро Пасічник.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, 8. лютого, в годині 7.30 вечером, в гали У. Н. Дому. Обовязком є кождого члена прибути, бо є дуже важні справи до полагодження, а головно справа відсвяткования двацятьлітнього ювилею заснования Товариства. Кождий член має вирівнати свої довги; в противнім разі буде суспендований, щоб потім не було нарікань, бо секретар тепер поза мітінґом не збирає від нікого вкладок. На мітінґу роздасться календарі. Не явившийся член платить кару $2.00. — Т. Ґенега, предс.; Ю. Ґвіздь, кас.; К. Пілат, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, точно в 2-ій год. попол., в Товариськім Домі, 1258 Harold St., на Норт Ґудман. Проситься членів і членкинь прибути на означений час, бо є богато нових справ до полагодження. Довжуючим пригадуєся, щоби вирівнали свої вкл[illegible] в противнім разі будуть суспендовані. Будеться принимати нових членів до Тов. і Союза без вступного. — Д. Коритко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, в годині 2-гій попол., в домі Укр. Горожанського Клюбу, 618 Лакавана Евеня. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — В. Бутинський, секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. св. Тройці, від. 320, повідомляє, своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться 10. лютого. Проситься всіх членів прийти на мітінґ і принести гроші за календар на 1929 рік. — Уряд.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. лютого, точно в годині 2-ій попол. в Union Hall, 2748 Lagrange St. Проситься всіх членів прибути в означенім часі. — Б. Унисько, предс.; Ів. Кульматицький, секр.

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 9. лютого, в годині 7-ій вечером, під ч. 724 Leonard St. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Будемо роздавати календарі на 1929 рік. Довжуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Шимко, предс.; Ів. Стороняк, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що надзвичайний мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, в годині 2.15 пополудни, в гали парохіяльній на Нюпорт Евені. Проситься всіх членів явитися на тім мітінґу, бо є дуже важні справи до обговорення, а се справа ювилею, що відбудеться 16. лютого. Кождий член є обовязаний явитися на означений час. Не явившийся буде караний після статута. На тім мітінґу будеться роздавати календарі У. Н. Союза. Довжуючі члени мають прийти і вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Також пригадується членам, що Тов. Укр. Січові Стрільці принимає нових членів без вступного. Тому кождий член повинен постаратись о нових членів і привести на мітінґ. — Андрій Чепеляк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. Єдність, від. 163, що мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, в год. 1-ій попол., в домі Укр. Амер. Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Напоминається довжуючих членів вирівнати свої залеглости. На мітінґу будемо принимати нових членів без вступного до Тов. і У. Н. Союза. — Михайло Паранич, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Отсим повідомляється членів Бр. св. Вас. Великого, від. 214, що на річних зборах вибрано отсей уряд на 1929 рік: Василь Зеліско, предс.; Андрій Циган, заст.; Ів. Паславський, секр.; Ів. Фітель, заст.; Ів. Дорош, кас.; Гнат Березовський, заст.; Николай Галдкий і Олекса Сава, контрольори; Конст. Ґвость і Олекса Блюх, надз. хорих; Іван Рибак, дверник. — Іван Паславський, секр.

МОСКІҐОН, МІШ. Тов. Просвіта, від. 131, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться 10. лютого, в год. 2-ій попол., в тов. Николи Ількова на 9-ій улиці. Кождий член повинен прибути на мітінґ; на мітінґу будеться роздавати календарі. Дальше кождий член повинен заплатити свої вкладки на мітінґу, щоби не перешкаджати секретареви поза мітінґом при його праці. Контр. комісія здасть справоздання на сім мітінґу. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Ник. Ільків, предс.; К. Ружицький, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться 9. лютого, точно в годині 8-ій вечером в Укр. Нар. Домі, 217-219 Іст 6-та ул. Кождий член обовязково має явитися на сих зборах, бо є важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів до Тов. і Союза без вступного. Новий уряд на рік 1929: Ілія Гузар, голова; Мих. Стефанинщин і Андрій Свитак, рек. секр.; Дм. Костишин, рек. секр., 639 E. 12th St., New York City; Мих. Никифорчин, фін. секр., 339 E. 14th St., N. Y. C.; Мих. Боднар, кас.; Онуфрій Балас, заст.; Петро Бойко, Дмитро Рокицький і Теофіль Мороз, контр. комісія; Максим Савіцький, Вас. Цільник і Андрій Фаренчак, тростиси; Василь Артус, Василь Струс, Стефан Савчук, Микита Гуда, Николай Юськевич і Николай Добрянський, контр. хорих; Василь Фурик і Іван Якимів, госп. галі; Іван Пастух і Павло Гаарис, хоружні; Гарвазій Прокопів і Гарасим Савіцький, бібліотекарі; і еще двох секретарів до помочі в часі випадку, коли би член помер, то є Дмитро Савіцький і Дмитро Рокицький. Проситься усіх членів, щоби взяли собі адреси сих двох секретарів, аби потім не мали вимови, що вони не знали адреси до урядників. — І. Гузар, голова; Д. Костишин, секр.

БОРНСАЙД, ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 183, повідомляє, що річний мітінґ відбувся 13. січня, на котрі зістав потверджений старий уряд на рік 1929, то є: І. Демкович, пр.; Н. Подлецький, кас.; Петро Бабяк, секр.; П. Демкович стар., П. Демкович Сілв. і М. Патронік, контрольори; І. Тіхойкий і М. Гнатусько, надз. хорих; І. Гавриляк, хоружний; Ст. Щурко, дверник. Звичайний мітінґ відбудеться дня 13. лютого, то є в середу, в год. 7-ій вечером. Яроситься членів явитись на мітінґ і взяти календар та заплатити 30 ц., без ріжниці чи знає члени читати чи ні. — І. Демкович, предс.; Н. Подлецький, кас.; П. Бабяк, секр.

БЕНВУД, В. ВА. Бр. св. Йосифа, від. 157, просить усіх членів зійтись на мітінґ 17. лютого, бо ще не вибраний уряд на 1929 рік. Буде справозданне контрольорів та другі важні справи. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Місько, предс.; Дмитро Канюк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, повідомляє усіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 10. лютого, зараз по Сл. Божій около годц 12,30 попол., в гали парафіяльній при Clippert і Edward. Проситься усіх членів прийти на час. Довжуючі за минулий рік члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. На мітінґу кождий член отримає календар У. Н. Союза на 1929 рік. Є важні справи до полагодження. Кождий член повинен вписати в члени свою жену та діти, щоб пізнійше не нарікали як один з наших членів, щоби то він був знав, але се вже було запізно. У справах братських належить відноситися на адресу: Peter Kizel, 6415 Perkins. — Д. Запотічний, предс.; Т. Медвідь, кас.; П. Кізил, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, точно в год. 1-ій попол., в Русскім Нар. Домі, 620 Morton Ave. Проситься всіх членів і членкинь прибути на той мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. На річнім мітінґу вибрано слідуючий уряд: Н. Іщук, предс.; Н. Муляр, заст.; Вас. Троч, кас.; П. Левицький, заст.; Вас. Новак, секр.; П. Соїдло, заст.; С. Чабан і П. Блотний, контр.; Ф. Бодущ і В. Крамничний, надз. хорих; М. Єдинак і Д. Погорілець, тростиси; Яцко Артимко, хоружий. Для позамісцевих членів подається адрес секретаря: 625 McIlvain St., Chester, Pa. — Василь Новак, секретар.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам Тов. Згода, від. 62, що мітінґ відбудеться 10. лютого, в Тов. Домі, 6177 Glenmore Ave., в годині 3-ій попол. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після ухвали з річного мітінґу. Довжуючі члени мають принести свої залеглости на мітінґ, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Вовк, предс.; М. Юрків, кас.; В. Бідей, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 296, повідомляє, що на річних зборах 23. грудня вибрано слідуючий уряд на 1929 рік: Іван Лобур, предс.; Олекса Дубраниця, заст.; Петро Пастирнак, писар; Петро Любчик, заст.; Іван Коваль, кас.; Василь Сопків, заст.; Петро Зілінський, Дмитро Любинецький і Григорій Волошинович, контрольори; Іван Балабан і Михайло Бапбик, опікуни хорих. Проситься усіх членів вирівнати свої залеглости за минувший рік, бо в противнім разі будуть суспендовані. Мітінґи дальше будуть відбуватися в Укр. Нар. Домі в 4-ту неділю по першім. Проситься членів, котрий хотів би платити перед мітінґом, най удасться на адресу секретаря або касієра, бо жадних вкладок по мітінґу не будеться відбирати від членів. Адреса секр.: Peter Pasternak, 1736 Victoria Ave., Arnold, Pa. Адреса касієра: John Kowal, 2015 Leishman Ave., Arnold, Pa.

ПАМЯТНИК ВОЄННИМ ПІДВОДНИМ ЧОВНАМ.

Берлінські часописи повідомляють, що в місті Кіль у найкоротшому часі побудують памятник підводним човнам, затопленим підчас світової війни. Памятник повстане зі збірок між моряками підморських човнів і ріжних великих німецьких фірм. Памятник відкриють на старій твердині Мольткенорт, яку на основі версальського договору мусіли би зруйнувати. Памятник буде в формі вежі високо на 23 метри понад поверхнею моря, а побудований буде з матеріялу, що його моряки добули зі заливу. На верху вежі буде поставлений підводний човен, що служитиме теж як морська ліхтарня. На долі вежі буде напис: „Тяжко побідженим", а по другому боці будуть викуті імена всіх підводних човнів, потоплених підчас війни й імена поляглих моряків. Німеччина на війні втратила 200 підводних човнів і 5,300 моряків.

LITTLE JULIUS SNEEZER BY BAKER

WHAT WAS ALL THE CROWD DOWN BY YOUR HOUSE THIS AFTERNOON?

DIDN'T YA HEAR ABOUT IT?

WHY NO!

WELL, MY UNCLE HAS A HABIT OF TAKIN' FITS!

MAH GOODNESS, WHAT AM DA MATTAH WID DAT MAN?

NOTHIN'S THE MATTER! THAT'S HIS BUSINESS!

HE'S A TAILOR!

TUBERCULOSIS-PROPHYLACTIC COMPOUND REMEDY

Побіджує хоробу легких, застудження і горячку запобігає проти запаленню легких, грипу, інфлюензи, полекщує зафлеґмоване горло, помагає в травлінню, ділає на столець. Попробуйте бутельку сього лікарства а певно будете вдоволені. Велика бутелька $2.50, мала $1.25. Гроші присилайте Моні-ордером. 28

TUBER-CULO CO.
151, TONNELE AVE.,
JERSEY CITY, N. J.
Tel. Journal Square 2066.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ свого шваґра Николая Білого з села Жерниця віжна, повіт Лісько, Гал. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголоситися на адресу: **ANNA, KOWIKOWA, TANCHEK, 20 West Main St., So. Amherst, O.** 27-30

ПОТРЕБА ЛЮДЕЙ до продавання звійок на пяно СУРМА

Звійки найлучшої якости. Хто раз їх почує, купує. Голосіться листовно і особисто: 16—
SURMA BOOK & MUSIC CO. 103 AVENUE A, NEW YORK CITY.

НА ПРОДАЖ молочна фарма 163 акрів, миля від міста і висшої школи, великий потік плине через фарму, грубий ліс, вся потрібна машинерія до фарми. Фарма в добрім стані, трактор, тракторові плуги, 3 коні, 30 штук худоби, 2 безроги, кури, качки і гуси, нова барна 2 роки як збудована, добрі будинки, Форд-трок, і Дадж ровдстер. Продається дешево. По дальші інформації пишіть до: 27-39
PETER GARBERA, P. O. Box 176, Schuyler, N. Y.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1929 р. 5 найновіших стінних календарів з святами на кождий день за $1. Оден календар 30 ц. Ілюстрований катальоґ висилається на бажання. **KULYNITCH Ptg. CO., 418 E. 9th St., NEW YORK, N. Y.**

ПРОДАЄ ДОМИ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY, EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

ДОБРА НАГОДА!

Фарма 8 акрів на стейтовій дорозі близько Somerville, N. J. і фабрик, гарний дім 2 роки старий, 7 кімнат, купальня, електрика і вода, пивниця мурована, спродає старий Американець. Ціна $6.500, готівкою $2,500.

Дім в Brooklyn, N. Y. мурований на 6 родин, по 4 баксові кімнати. Ціна $12,500, готівкою $2,500.

Дім в Brooklyn, N. Y. мурований на 3 родини по 6 кімнат гарно декорованих, всі [illegible] Ціна $11,500, готівкою $1,000.

Голоситися: **F. KRYGIER, 570 Manhattan Avenue, Greenpoint, Brooklyn, N. Y.** 27,8,30
(Tel. Greenpoint 8161).

Zonite For pyorrhea

For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568